

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg kan da ikke forstå, hvorfor vi skulle anbefale nogen organisationer at handle efter andre spilleregler end dem, de selv har valgt. Den seneste udvikling, hvor de jo mere og mere kommer til at ligne de parter på arbejdsmarkedet, som hr. Ole Vagn Christensen godt kan lide, er jo så i øvrigt det, der gør, at de faktisk har været på kanten af at komme i konflikt med hinanden. Det synes jeg er helt fint, men lad dem aftale deres spilleregler.

Berettigelsen af hovedaftalen var vi jo igenem. Det er den, hr. Ole Vagn Christensen igen siger giver os ro og stabilitet. Den debat har vi været igennem i det tidligere forløb af korte bemærkninger, herunder min første ordførertale, men det er den vi vil ud over, for vi mener ikke, at nutidens moderne samfund, hvor vi er blevet bedre til at snakke sammen, hvor vi alle sammen har bedre vilkår og en helt anden forståelse af, hvordan samfundet skal være indrettet, stadig væk vil leve med de gamle vilkår.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

»Selv har valgt«. Jeg må sige til hr. Ole M. Nielsen, at det forslag, vi står med her, fratager nogle mennesker muligheden for at vælge. Det fratager et mindretal muligheden for at kunne etablere det nødvendige. Det, det hele handler om, er jo sådan set, at der er fremsat et forslag, som lægger op til begrænsninger. Det er jo ikke noget med, at parterne selv får lov til at løse den situation, og det kan jo godt være, at hvis man holdt sig fra hele det dér system, så begyndte også de kristelige efterhånden at sige: Vi ønsker også at være med til at forme det her samfund ud fra de naturlige principper, som er anerkendt i hele verden, nemlig ILO-konventionerne, hvorefter folk har strejkeret, har forhandlingsret og har muligheder for at kunne forbedre deres forhold.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

De mennesker, som hr. Ole Vagn Christensen henviser til her, der bliver frataget en mulighed for at lave en konflikt, er altså åbenbart det mindretal af medarbejdere, der er på en virksomhed, hvor der allerede er en aftale med en anden organisation, som de ikke er medlem af. Der kan

man så sige, at når de er der, må de jo finde sig i, hvad flertallet har bestemt.

Men kan hr. Ole Vagn Christensen ikke over for mig bekræfte, at SiD eksempelvis kan på ind og etablere blokade på en virksomhed, hvor de oven i købet ikke har et eneste medlem ansat?

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Ole Vagn Christensen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ja, det kan jeg bekræfte, for sådan er spillereglerne, og de spilleregler er faktisk pålagt af Folketinget af hensyn til, at man skulle have den stabilitet, som er nødvendig, at man skulle kunne sikre fredspligten. Det er det, der står i lovens § 5.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, sådan er spillereglerne, som er velsignet her i Folketinget, og det er dem, vi vil have ændret. Det er derfor, vi er her lige nu.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af organisationsfriheden.

Af Kristian Jensen (V), Knud Erik Kirkegaard (KF), Klaus Kjær (DF), Ole M. Nielsen (KRF) og Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.

(Fremsat 5/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Dette beslutningsforslag om organisationsfrihed er identisk med det tidligere fremsatte forslag nr. B 34, som blev behandlet her i salen i sidste samling, et forslag, som regeringen ikke kunne støtte. Forslaget handler om at forbyde brugen af eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked, og ligesom tidligere henvises der i forslaget til, at Danmark handler i strid med sine internationale forpligtelser ved at tillade brugen af eksklusivaftaler.

I den anledning finder jeg behov for endnu en gang at skitsere forpligtelserne omkring sikring af foreningsfriheden:

På nationalt plan har vi i Danmark foreningsfrihedsloven, og i modsætning til forslagsstillerne mener regeringen, at denne lov sikrer både den positive og den negative foreningsfrihed, dvs. at den sikrer retten til at være medlem af en forening, og den sikrer retten til ikke at være medlem af en forening.

Danmark har også internationalt forpligtet sig til at sikre organisationsfriheden, og nogle de mest centrale instrumenter hertil er ILO-konvention nr. 87 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig, og nr. 98 om retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger. Begge disse konventioner er ratificeret af Danmark. ILO mener ikke, at de to konventioner regulerer spørgsmålet om eksklusivaftaler.

Fællesskabspagten er en erklæring om Fællesskabets arbejdsmarkedsmæssige og sociale dimension. Den indeholder en række målsætninger bl.a. om organisationsfriheden, men der er tale om hensigtserklæringer, og jeg mener faktisk, at regeringen efterlever pagten og dennes ånd.

Egentlig EU-regulering kan der ikke blive tale om, da det ved indgåelsen af den sociale protokol, som nu er indskrevet i Amsterdamtraktaten, er blevet slået fast, at EU ikke har kompetence til at regulere forhold om organisationsret, strejkeret, lønforhold eller ret til lockout. Andet kunne vi nok heller ikke have accepteret fra dansk side.

Andre internationale forpligtelser, som Danmark har tilsluttet sig, er Europarådets socialpagt samt den europæiske menneskerettighedskonvention.

Regeringen prioriterer sine internationale forpligtelser højt. Vi følger retsudviklingen inden

for de internationale organisationer nøje, og foreningsfrihedsloven blev vedtaget som følge af en dom ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Regeringen har ikke siden fundet anledning til at ændre loven, bortset fra en skærpelse af loven i 1990, som skyldtes et stigende antal nationale sager om afskedigelse af uorganiserede.

Da vi sidst debatterede forslaget, havde Højesteret i to domme godkendt eksistensen af eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked, og i maj i år har Højesteret afsagt sin tredje dom om eksklusivaftaler. Nu har Højesteret i tre domme sagt, at eksklusivaftaler i sig selv ikke er i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention, således som den hidtil er blevet fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Dommene støtter regeringens opfattelse af, at eksklusivaftaler kan benyttes på det danske arbejdsmarked inden for rammerne af foreningsfrihedsloven. På den baggrund mener regeringen fortsat, at vi i Danmark efterlever de internationale forpligtelser, som vi har påtaget os i relation til organisationsfriheden, og at vi efterlever målsætningerne i Fællesskabspagten.

Jeg kan derfor meddele, næppe som den store overraskelse, at regeringen ikke kan støtte forslaget.

Ole Vagn Christensen (S):

Det er sagt, at så tager man den én gang til for prins Knud, og grunden til, at man sagde det, er, at han vist havde lidt svært ved at forstå budskaber.

Socialdemokratiet må konstatere, at Venstre, Det Konservative Folkeparti, Kristeligt Folkeparti, Dansk Folkeparti og Frihed 2000 åbenbart har utrolig svært ved at forstå budskaber, når de skal have dem vendt seks gange eller flere uden at tage ved lære af, at den parlamentariske situation ikke er i deres favør til at få indført en negativ organisationsfrihed i Danmark.

Socialdemokratiets argumenter mod forslaget er klokkeklare og ikke ændret, og jeg vil ikke trætte Folketinget med at fremføre dem igen. Jeg vil i stedet henvise til de fem tidligere debatter om den negative organisationsfrihed: Folketingets forhandlinger den 12. december 1995, den 22. januar 1997, den 12. december 1997, den 17. november 1998 og den 2. december 1999.

Med disse bemærkninger vil jeg på Socialdemokratiets vegne afvise beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Når vi fremsætter forslaget, er det ikke kun, fordi vi i kredsen af partier, der står bag forslaget, er så glade for genbrug. Det er også for at give bl.a. hr. Ole Vagn Christensen en chance for at blive klogere. Det er ikke tilfældet.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Jeg vil godt starte i den samme boldgade og sige, at når vi tager den én gang til, så er det skam ikke af hensyn til prins Knud. Han er jo død for mange år siden. Så er det af hensyn til hr. Ole Vagn Christensen, som jo er nulevende, og så må vi jo se, om det virker, så hr. Ole Vagn Christensen også på et eller andet tidspunkt bliver grebet af fornuft og kan se, at det med eksklusivaftaler er noget, der ikke hører nutiden og fremtiden til.

Vi er i Det Konservative Folkeparti meget stærke tilhængere af foreningsfriheden, af retten til at melde sig ind i foreninger, men altså også af retten til at lade være, altså også af den negative foreningsfrihed, og efter vores opfattelse er tidspunktet kommet til, at Folketinget i dansk lovgivning bør håndhæve ikke kun den positive foreningsfrihed, men også den negative foreningsfrihed.

Det er baggrunden for, at vi er med til at genfremsætte forslaget her, og som jeg tror jeg sagde sidste gang: Vi bliver ved med at fremsætte det her forslag, indtil fornuften måtte gribe et flertal i det danske Folketing, så forslaget bliver vedtaget.

Arbejdsministeren omtalte det sociale charter fra 1989, som dengang blev vedtaget ved en højtidelig anledning i EU. Dette sociale charter indeholder altså bestemmelser om den negative foreningsfrihed. Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at Socialdemokratiet lagde overordentlig stor vægt på vedtagelsen af dette sociale charter i 1989 og altså herunder også bestemmelsen heri om den negative foreningsfrihed. Dette sociale charter er jo så i øvrigt senere skrevet ind i den egentlige Traktat.

Så siger arbejdsministeren, og jeg tror, jeg citerer ordret: »Jeg mener faktisk, at vi efterlever intentionerne i det sociale charter.« Altså »faktisk« er jo sådan et pragtfuldt ord, som kan bruges, når man har en dårlig sag, for efter min opfattelse efterlever regeringen ikke bestemmelsen om den negative foreningsfrihed i det sociale charter.

Nu kan jeg se, at arbejdsministeren er ved at genlæse sit manuskript, og det er muligt, at han ikke helt har holdt sig til manuskriptet. Det er jo svært at sige, når vi ikke har manuskriptet til rådighed og kun det, ministeren rent faktisk sagde. »Faktisk sagde«, se, nu er jeg også blevet dygtig til at bruge ordet. Det er dog i en lidt anden betydning end den betydning, som arbejdsministeren lagde i ordet.

Vi lægger stor vægt på vedtagelsen af det her forslag. Det er i øvrigt rigtigt, at regeringen ændrede reglerne i 1990, og det var lige før, at den nuværende arbejdsminister tog æren for det. Nu er det også muligt, at den embedsmand, der har skrevet talen, også var embedsmand i 1990, og at det er det, der er baggrunden for det. Jeg vil dog godt gøre opmærksom på, at dengang havde vi altså en anden regering, som gennemførte denne stramning, og jeg tror i øvrigt også, at Socialdemokratiet var imod det, hvis jeg ikke husker meget fejl; men nu kan jeg forstå, at arbejdsministeren er meget stolt af den her bestemmelse.

Ja, kort og godt: Det Konservative Folkeparti støtter forslaget her og vil kraftigt argumentere for, at et flertal i Folketinget nu endelig tager sig sammen og får vedtaget forbudet mod eksklusivaftaler.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må sige til hr. Knud Erik Kirkegaard, at det, der her er lagt op til, er at spille fandango med velfærdssamfundet, og jeg synes, man skulle tænke alvorligt over, at en stor del af det, vi producerer, skal vi have afsat. Vi kan være enige om, at vi skal have et stabilt arbejdsmarked, for at vi også er konkurrencedygtige.

Sådan som jeg ser eksklusivaftalerne, er de et værn for arbejdsgiverne. Jeg ser dem som et værn mod, at arbejdsgiverne bliver udsat for, at de organiserede arbejdsgivere bliver undergraved af uorganiserede arbejdsgivere.

Det er i virkeligheden her fundamentet er. Hele kernen i, at der overhovedet opstod tanken om eksklusivaftaler, var netop, at man skulle have den gode stabilitet, og så skulle man sikre, at uorganiserede arbejdsgivere ikke gik ind og undergravede arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Når man gennemfører frihedsrettigheder for mennesker, for ganske almindelige mennesker,

er der altid nogle, der påstår, at så spiller man fandango med samfundet eller med velfærds-samfundet.

Sådan har man altid sagt, når der skal gennemføres frihedsrettigheder. Så er der altid nogle, der siger, at så bryder samfundet sammen, eller så bryder arbejdsmarkedet sammen. Det vil jeg ikke lade mig ryste af, vil jeg sige til hr. Ole Vagn Christensen. Vi har før gennemført betydningsfulde frihedsrettigheder i det danske samfund, uden at der er kommet negative konsekvenser ud af det.

Vi kan også sagtens gennemføre denne frihedsrettighed, uden at det får negative konsekvenser overhovedet for det danske samfund eller for det danske arbejdsmarked.

Det her er et forhold, som jeg er overbevist om, at en stadig større kreds af medarbejdere i danske virksomheder føler, at vi er nødt til at have gjort noget ved.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har svært ved overhovedet at se, at det her har noget med frihed at gøre.

Det, man gør her, er, at man fratager arbejdstagerne mulighed for at være med til at støtte de organiserede arbejdsgivere i, at de uorganiserede har en forpligtelse til at følge de løn- og arbejdsforhold, der er aftalt på arbejdsmarkedet.

Med andre ord er den frihed, som hr. Knud Erik Kirkegaard snakker om, for de uorganiserede, for at de kan ødelægge det. Det var derfor, jeg sagde, at det her er at spille fandango med hele velfærdssamfundet, for det er jo det, det handler om. Det er sådan set at få sat en undergravende proces i gang. Jeg har svært ved at se, at det har noget som helst med frihed at gøre.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hr. Ole Vagn Christensens omsorg for arbejdsgiverne er jo så rørende, at man næsten får tårer i øjnene ved at lytte til hr. Ole Vagn Christensen. Måske bliver han på et tidspunkt udnævnt til æresmedlem i Dansk Arbejdsgiverforening. Jeg ved ikke, om det var det, han aspirerede til. Det får ikke mig til at ændre opfattelse. Jeg kan klart genkende den argumentation, som man f.eks. brugte, da man advarede mod slaveriets ophævelse i USA. Dér var der også personer, der sagde: Jamen det vil gå skidt, også for de pågældende selv. Det er at spille fandango med hele det amerikanske samfund.

Sådan argumenterede man, og sådan argumenterer hr. Ole Vagn Christensen i dag. Det får ikke mig til et øjeblik at tvivle på, at denne frihedsrettighed også skal komme de danske borgere til gode.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal takke hr. Knud Erik Kirkegaard for den interessante udlægning af ophævelsen af slaveriet for de amerikanske slaver. Det vil hr. Knud Erik Kirkegaard sammenligne med, at uorganiserede arbejdsgivere får lov til at behandle det arbejdsmarked, ligesom det passer dem. Jeg har lidt svært ved at se disse to sammenligninger.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Knud Erik Kirkegaard og derefter hr. Ole Sohn som ordfører.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det eneste, jeg sammenlignede, var argumentationsformen, nemlig argumentationsformen omkring den historiske episode, som jeg omtalte, og så det, at hr. Ole Vagn Christensen i dag heller ikke er tilhænger af frihed for medarbejderne på det danske arbejdsmarked.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne starte med at komme med en undskyldning for mine gøremål uden for dette høje Ting. Jeg sætter en stor ære i, at der ikke kan skabes tvivl om kildeangivelser, research og arkivvirksomhed i det hele taget, for det er en forudsætning for, at tingene er i orden. Jeg beklager dybt, at jeg var kommet til at bytte om på mine to taler før. Det skal forhåbentlig ikke gentage sig.

Men til supplement for de forrige talere, som med venlighed har ridset op, hvor mange gange vi har drøftet dette beslutningsforslag, så er der kun hertil at føje, at forslagsstillerne sandsynligvis har glemt – jeg formoder, at de har glemt det – at beslutningsforslaget i indeværende folketingsperiode, altså med den sammensætning, Folketinget har nu, én gang har været til afstemning. Så man kan ikke sige, at der er kommet noget nyt under solen, eller at der er kommet nye kloge eller mindre kloge folketingsmedlemmer.

Sagen er som nævnt belyst ved de foregående fem gange, og så oven i købet én gang demonstreret holdningsvis ved en afstemning. Men jeg vil da godt lige understrege, at vi faktisk mener,

at de danske regler om organisationsaftaler til fulde lever op til ILO-konventionerne. Og det synes jeg er ret afgørende.

Jeg vil også godt sige, at vi går meget ind for det enkelte menneskes frihed til at organisere sig og for den sags skyld også frihed til at lade være. Det skal der ikke være nogen som helst tvivl om.

Til gengæld går jeg også ud fra, at man er enig i den opfattelse, at mennesker, som er inden for et fællesskab, har ret til at træffe en aftale. Eksempelvis har folk på en arbejdsplads, lønmodtagere og arbejdsgivere, ret til at træffe aftaler om, at de vil gerne have en overenskomst. De vil gerne have en overenskomst indeholdende en eksklusivbestemmelse. En frit indgået aftale, som begge parter føler sig glade for.

Der kan da forhåbentlig ikke rejses tvivl om, at man i frihed kan have ret til at indgå en sådan aftale. Det indebærer selvfølgelig også en frihed for andre til at sige: Jamen vi vil ikke arbejde under sådanne forhold. Så må man søge job et andet sted, hvor der er andre forhold, der er gældende. Sådan er livet jo indrettet.

Hvis man gennemfører beslutningsforslaget, så er det jo ikke noget med, at vi skal til at eksperimentere. Vi ved jo godt, hvordan udviklingen kan forekomme, for vi har jo et erfaringsgrundlag, som vi kan vende tilbage til for at se, hvordan det er, når der ikke er organisationsfrihed.

Det er godt nok før vores tid, men hvis man vil slå op i de historiske annaler, vil man kunne finde frem til, at i tiden før 1899 var der faktisk den form for organisationsfrihed, som forslagsstillerne forestiller sig.

Da havde den ene part på en arbejdsplads faktisk retten til at sige: Vi ønsker ikke en organiseret ansat her. Spørgsmålet er: Er det virkelig den fremtidsvision, som Venstre og De Konservative har, at man skal vende tilbage til tiden før 1899.

Hvordan forestiller Venstre og De Konservative sig da, at det samfund, som de også har stået i spidsen for i perioder, og som de ønsker at stå i spidsen for igen, havde set ud, hvis deres forslag havde været gældende. Til Venstre og De Konservative vil jeg sige: Prøv da at tænke jer om. Det kunne jo slet ikke hænge sammen. Nej, Venstre og De konservative er fuldstændig galt afmarcheret.

Frihed indebærer også friheden til, at man i frihed kan indføre og aftale ordninger, hvorunder et arbejdsforhold skal fungere.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Først til det historiske: Når vi har genfremsat forslaget her igen, er det, fordi der, siden vi havde afstemningen, var de tre højesteretsdomme. Hvis nogle af Folketingets partier havde haft den opfattelse, at man kunne sidde tilbage og vente på Højesteret – til de havde afklaret problemet – mente vi, at så ville vi fremsætte forslaget igen, så man kunne få mulighed for at blive klogere.

Jeg kan ikke forstå det, hr. Ole Sohn sagde lige før om retten til frit at aftale noget på arbejdsmarkedet. Hvad så hvis en arbejdsgiver og hans ansatte aftaler: Vi vil ikke have folk, der bruger briller. Og alle er glade for det. Hvad så hvis folk aftaler: Vi vil ikke have folk med tørklæder. For nu at nævne noget andet.

Vi har en lang række ting, som vi siger om, at dem må vi ikke diskriminere imod. Vi mener heller ikke, at man i Danmark skal diskriminere mod, hvorvidt man har valgt at være medlem eller ikke at være medlem af en fagforening.

Hr. Ole Sohn har fuldstændig taget fejl i det seneste, han siger, for vores forslag er ikke at vende tilbage til tiden før 1899. Det står også i forslaget. Det havde jeg faktisk forventet, hr. Ole Sohn havde læst, nemlig at det er et spørgsmål om også at kunne være medlem af en fagforening, uden det skal komme vedkommende til skade. Man kan være medlem eller undlade at være medlem. Det skal være lige meget.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu erkendte hr. Ole Sohn jo, at han indimellem roder rundt i sine kilder og sine henvisninger.

Jeg forstod heller ikke rigtig synspunktet om, at der før 1899 skulle have eksisteret et forbud mod eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked. Det mener jeg simpelt hen ikke er korrekt.

Det, hr. Ole Sohn refererede, var, at en arbejdsgiver havde ret til at bortvise en medarbejder, udelukkende fordi vedkommende havde meldt sig ind i en ganske bestemt organisation.

Og det vil ikke være retstilstanden, ej heller hvis det her beslutningsforslag bliver vedtaget. Det, det her drejer sig om, er altså naturligvis retten til at være medlem af en fagforening, men altså også retten til at sige, at det ønsker jeg ikke, eller jeg ønsker at være medlem af en anden fagforening.

En sådan bestemmelse hører hjemme i et moderne samfund. Et moderne samfund, der byg-

ger på demokrati og foreningsfrihed og respekt for det enkelte menneske.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det sidste rører ved noget ret grundlæggende, for det stiller jo det fundamentale spørgsmål, om man har ret til at indgå en aftale. Jeg synes, det er tankevækkende, hvis det skulle være tilfældet, at man skulle forhindre muligheden for at lave kollektive aftaler.

Jeg ved godt, at nu vil hr. Knud Erik Kirkegaard gå op og sige: Jamen det er sandelig ikke tilfældet, for man har ret til at være med eller ikke være med.

Men hvis man har et arbejdsforhold, hvor man skal organisere en virksomhed, og lønmodtagere og arbejdsgiver finder det rigtigst at gennemføre et sæt regler, som er gældende for den arbejdsplads, så er de da gældende. Det er jo noget, man har aftalt. Det er klart, at man skal have sin frihed til ikke at ønske det, men man kan da ikke påtvinge sig ret til at arbejde på en arbejdsplads, hvor der er en sådan aftale.

Det er jo det, der er sagens kerne. Det er jo ikke et spørgsmål om, at man skal tvinge folk til at være i en fagforening. Det er et spørgsmål om, at man siger, at på denne arbejdsplads har vi de aftaler. Så kan man vurdere, om vi eller jeg som person vil leve op til at acceptere de aftaler, der er indgået kollektivt i fuld forståelse, i frihed og enighed mellem begge parter, eller jeg ikke vil. Og vil jeg ikke, så finder jeg mig et andet sted at arbejde. Det er jo deri, friheden ligger.

Friheden skal gå begge veje. Både for at man kan have retten til personligt at træffe sit valg, og også sådan, at man har retten til kollektivt at lave nogle aftaler, som kan være fundamentet for, at en virksomhed kan fungere. Og som i øvrigt, hvis man endelig skal bruge hr. Ole Vagn Christensens historiske redegørelse, også har været en rimelig fælles anerkendt grundsten i opbygningen af det velfærdssamfund, som vi har.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Hvis man går den danske lovgivning igennem, vil man naturligvis finde frem til, at vi har aftalefrihed i Danmark, men jo ikke en ureguleret aftalefrihed.

Hvis vi nu tager aftaler fra det område, som jeg ved, hr. Ole Sohn kender ganske godt, fordi hr. Ole Sohn er erhvervsordfører, så er jeg over-

bevist om, at hr. Ole Sohn erkender, at der også er grænser for aftalefriheden i erhvervsmæssig sammenhæng. Der kan være bestemmelser om fusioner, der kan være bestemmelser om prisaf-taler, altså reguleringer af aftalefriheden.

Det bør også være sådan på arbejdsmarkedet, at der er aftalefrihed. Men den aftalefrihed må være begrænset i de situationer, hvor aftalen berører nogle frihedsrettigheder for den enkelte medarbejder i virksomheden.

Det synes hr. Ole Sohn ikke, men det synes jeg. Jeg synes da, at det er helt fair, at vi har forskellig opfattelse af det. Men min respekt for det enkelte menneske er altså så dyb, at jeg også mener, at man skal have retten til at undlade at være medlem af en faglig organisation, selv om den faglige organisation har en kollektiv aftale med den pågældende virksomhed.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Hr. Ole Sohn svarede ikke eller forsøgte ikke engang at svare på mit spørgsmål, og det kan jeg godt forstå, for jeg tror, at hr. Ole Sohn har rodet sig ud i en tankerække, som han ikke selv var klar over konsekvensen af, da han startede den.

Hvis hr. Ole Sohn virkelig står fast på retten til, at folk, der arbejder et sted, kan aftale, hvad de vil, hvor er så det, vi har snakket om tidligere i dag omkring diskriminering og andet henne?

Jeg kan ikke forstå, at hr. Ole Sohn kan snakke så varmt om mulighederne for, at der skal være plads til alle, og når det så lige præcis drejer sig om fagforeninger, så vil han ikke give plads til de medlemmer, der ikke ønsker at være medlem, fordi de måske har et andet fagligt sigte, fordi de måske har et andet politisk sigte end det, som den fagforening, der er gældende på arbejdspladsen, har.

Jeg synes, hr. Ole Sohn skulle prøve at tænke den argumentationsrække, han selv har stillet op, kraftigt igennem, og hvis han virkelig vil leve op til det, han har sagt tidligere, bør han også erkende, at så skulle han rent faktisk støtte forslaget, som ligger her, og give frihed til den enkelte.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu det er sådan en lukket forsamling som i dag, så kan man jo sige hvad som helst, uden at der er nogen, der opdager det. Så derfor vil jeg godt komme med en ny erkendelse.

Der kommer jo ikke noget nyt frem under solen hverken i det ene eller det andet indlæg i den her sag. Jeg tror såmænd, vi alle sammen kan gå tilbage og se, hvad vi har sagt de foregående fem gange. Så jeg skulle nok have gjort det, som jeg overvejede, da jeg skulle finde ud af, hvad jeg sagde sidste gang, vi behandlede forslaget.

Her fandt jeg frem til, at jeg åbenbart havde noget, der var vigtigere, så jeg havde bedt min kollega, hr. Ole Vagn Christensen, om at referere mine synspunkter. Det skulle jeg have gjort igen, for så havde jeg været fri for at gentage debatten her hele tiden. Jeg tror ikke, at vi kommer ret meget videre.

Jeg går ud fra, at det er spørgsmålet om organisationsretten og -friheden, vi diskuterer, og ikke et spørgsmål om, hvorvidt man skal regulere alle mulige andre forhold i samfundet. Man kan selvfølgelig ikke, selv om man indgår en fri aftale på arbejdsmarkedet, indgå en aftale, som strider mod lovgivningen eller mod internationale konventioner. Derfor kan man selvfølgelig heller ikke forestille sig, at man har en overenskomst, som indfører diskrimination af nogen art, fordi det er i strid med loven.

Men vi har organisationsfrihed, vi har retten til at organisere os, og vi har retten til at lade være. Vi har retten til at indgå kollektivaftale, vi har retten til at lade være, vi har retten til i kollektivaftalen at have eksklusivbestemmelser. Sådan er det. Det er ikke i strid med landets love, det er ikke i strid med internationale konventioner.

Jeg prøver bare at påpege, at konsekvensen af de to borgerlige partiers holdning, som er mest markant i oppositionstider, hvad det her spørgsmål angår, vil medføre nogle uoverskuelige konsekvenser, hvor man sagtens kan drage paralleller i forhold til tiden før 1899. Det vil jeg gerne lave en historisk redegørelse over, men det tillader tiden ikke her. Jeg ved heller ikke, hvor relevant det er, og jeg synes også, at man skal gøre det i en forsamling, hvor der er nogen, der lytter – ud over os.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

For det første synes jeg ikke, at man skal undervurdere antallet af seere på DK 4; firetallet er faktisk ikke deres seertal, og der er flere, der følger med i de her folketingsdebatter, end man regner med, og derfor er det, der bliver sagt fra Folketingets talerstol i dag, noget, der også kom-

mer ud til en bredere kreds, bl.a. ved at lægge det ud på Internettet m.v.

Derfor er jeg glad for, at hr. Ole Sohn har involveret sig i debatten her, men jeg er ked af, at han endnu en gang ikke svarede på mit spørgsmål. Jo, han henviste til de andre ting, som man ikke må diskriminere imod, og at det er noget, vi har indført i lovene. Og hvorfor er det blevet indført i lovene? Det er det, fordi man i Folketinget har vurderet, at der er nogle ting, hvor vi ikke vil acceptere, at man diskriminerer.

Jeg synes, det er forkert, at hr. Ole Sohn og SF fortsat accepterer en diskrimination over for de mennesker, der ønsker at udnytte den fulde negative foreningsfrihed, for det, vi har i Danmark, er kun en svag skygge af reelt at have en negativ foreningsfrihed.

Jeg synes, hr. Ole Sohn skulle tage og genlæse det, han har sagt, og så genoverveje, om ikke SF med den fremragende anbefaling af de personlige frihedsrettigheder, som hr. Ole Sohn kom med, skulle tage og støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Nu kan jeg konstatere, at der er kommet fuldstændig overensstemmelse mellem hr. Ole Sohns og min opfattelse af begrænsningerne i aftaleretten på det danske arbejdsmarked. Til gengæld er der nu ikke overensstemmelse mellem det, hr. Ole Sohn siger, og så hans konklusion.

Hr. Ole Sohn sagde for et øjeblik siden – nu kan jeg naturligvis ikke citere ordret, men jeg er overbevist om, at det kommer til at ligge meget tæt på: Man kan på det danske arbejdsmarked indgå kollektive aftaler, men man kan selvfølgelig ikke aftale noget, der indeholder diskrimination.

Den lader vi lige stå på skærmen et øjeblik. For hvad er det her med eksklusivaftaler andet end diskrimination, som hr. Ole Sohn sagde? Man kan selvfølgelig lade være med at være medlem af fagforeningen, men så kan man jo også tage og skride.

Annette Jørgensen (DF):

Jeg må indledningsvis slå fast, at organisationsfrihed her i landet er en afgørende faktor i vort samfund. Det har imidlertid vist sig, at der ikke i alle tilfælde er tale om fri ret til at vælge organisation, og det fremsatte beslutningsforslag er udtryk for, at de mangler, som er på området, ønskes fjernet.

I bemærkningerne til forslaget er der givet en række eksempler på de problemstillinger, der er på området, og Dansk Folkeparti finder, at det bør være en nærmest grundlovssikret ret for såvel arbejdsgivere som arbejdstagere at melde sig ind i den fagorganisation, som varetager ens interesser.

Sagt ligeud skal der sikres total frihed på området, og der kunne siges meget og meget om dette, men de mange eksempler, der tid efter anden gives på, at specielt ansattes organisationsfrihed knægtes, taler sit eget sprog om nødvendigheden af, at der bliver rettet op på de skævheder, der helt bevisligt er på området.

Dansk Folkeparti kan derfor støtte forslaget.

Lone Yalcinkaya (CD):

CD kan ikke støtte beslutningsforslaget, da vi i CD har den opfattelse, at den foreningsfrihedslov, vi har, er ganske god og fuldt tilfredsstillende.

Forslaget handler om at forbyde brugen af eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked. Vi mener, det er arbejdsmarkedets parter, der selv bør være med til at ophæve aftaler, for det er altså dem, der har indgået dem.

CD mener, at den danske aftalemodel skaber stabilitet på arbejdsmarkedet, og det skal i rimeligt omfang respekteres. Højesteret har i flere sager sagt, at eksklusivaftaler i sig selv ikke er i strid med internationale konventioner. Derfor ser vi ikke noget problem i eksisterende praksis og lov i forhold til vores internationale forpligtelser.

På den baggrund kan CD ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Når CD siger, at man vil have det her over til arbejdsmarkedets parter, så vil jeg bare spørge CD's ordfører, om der ikke i CD's opfattelse eksisterer andre parter på arbejdsmarkedet end LO-siden og DA-siden. Om ikke CD erkender, at der også findes Kristelig Arbejdsgiverforening, at der findes en kristelig fagforening, at der findes Danmarks Frie Fagforening?

Hvis man så trækker på skuldrene og siger, nå ja, men de er ikke særlig store, så er spørgsmålet bare, hvis det skulle være argumentet: Hvor er grænsen for et mindretals rettigheder så?

Jeg kunne ikke forestille mig, at CD ikke vil erkende, at der er andre spillere på arbejdsmarkedet end dem, der ønsker at opretholde eksclu-

sivaftalen, og eftersom de mindre spillere på arbejdsmarkedet bliver presset af den aftale, som de ikke ønsker at have lod eller del i, så er det faktisk ikke arbejdsmarkedets parter, der kan løse den her opgave, men det er en opgave, der kan løses af Folketinget for at give folk de frihedsrettigheder, som de fortjener i et demokrati.

(Kort bemærkning).

Lone Yalcinkaya (CD):

Vi har ikke sagt, at der ikke findes andre organisationer end de to førstnævnte, og naturligvis er de også en del af den eksisterende gruppe, som indgår eller ikke indgår aftaler, og det må også være op til dem at lave dem. Hvis de har behov for et specielt aftalearrangement med en arbejdsgiver, jamen så træffer de det også.

Vi mener, at det system og det regelsæt, der er på området, fungerer fuldt tilfredsstillende.

Lone Saaby Johansen (RV):

Da det her forslag har været fremsat i tidligere folketingssamlinger, så er det jo også en kendt sag, at der er flere meninger om det her spørgsmål i Det Radikale Venstre.

Som bekendt har vi en landsmødebeslutning, som går ind for, at eksklusivaftaler skal afskaffes, men vi har også det princip, at folketingsgruppen er uafhængig, og det vil sige, at hvert enkelt medlem står frit og beslutter ud fra det.

Retten til organisationsfrihed rejser et dilemma. På den ene side ønsker man at sikre den enkeltes ret til at organisere sig frit, på den anden side skal det være muligt for en arbejdsgiver og en faglig organisation at kunne indgå aftaler med hinanden uden offentlig indblanding.

Forslagsstillerne ønsker med dette forslag at prioritere organisationsfriheden højere end friheden for arbejdsmarkedets parter til at indgå den type aftaler, som de finder bedst.

Som det tidligere er nævnt, findes der tre højesteretsdomme, som peger i retning af, at den påståede mangel på organisationsfrihed ikke er noget praktisk problem. Derfor mener Det Radikale Venstre, at der ikke på nuværende tidspunkt er nogen grund til at ændre på balancen mellem den enkeltes ret til at organisere sig og retten til kollektivt at indgå aftaler.

Så er der spørgsmålet om positiv og negativ organisationsfrihed, igen et meget vanskeligt dilemma. Det Radikale Venstre tager afstand fra brugen af gammeldags midler i arbejdskampe, hvor man forsøger at håndhæve eksklusivaftaler med meget voldsomme sanktioner. Det er sør-

geligt, når man benytter sig af den slags sanktionsmidler, men udgangspunkter må være, at det er et problem, som skal løses ude på arbejdsmarkedet mellem parterne.

Så selv om beslutningsforslaget giver anledning til en række principielle overvejelser og absolut ikke lægger op til enkle svar, så er konklusionen, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte forslaget, som det foreligger her.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg anerkender naturligvis, at Det Radikale Venstres medlem af Folketinget lever op til grundlovens ord om, at man kun er bundet af sin egen overbevisning og derfor ikke føler sig forpligtet af det, som landsmødet har pålagt én at mene, så må partiet jo finde ud af, hvem man ønsker at stille op.

Men det er noget andet, der får mig op på talerstolen, det er nemlig, at den radikale ordfører brugte det samme argument som hr. Ole Sohn, nemlig at man skal lade arbejdsmarkedets parter aftale frit. Men hvis man lader arbejdsmarkedets parter aftale alt frit, så er det jo netop, vi kommer over i nogle situationer, hvor arbejdsmarkedets parter kan aftale, at der diskrimineres.

Jeg kunne godt tænke mig at få den radikale begrundelse for, hvorfor det lige præcis er diskrimination af fagforeningsmedlemskab, man vil acceptere, når man ikke vil acceptere diskrimination på alle de andre områder.

(Kort bemærkning).

Lone Saaby Johansen (RV):

Jeg vil lægge mig op ad CD's ordfører og sige, at det står frit for de parter, der er på arbejdsmarkedet, at indgå de aftaler, de vil. Selvfølgelig kan der være nogle situationer, hvor man bliver nødt til at gå ind og lovgive, men ikke i det her tilfælde.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten vil stadig gerne være med til at slås for friheden til, at folk kan være medlem af lige præcis de foreninger og organisationer, de ønsker, eller for den sags skyld undlade at være medlem af nogen organisation overhovedet, alt efter hvad de finder for godt. Men så må de altså også tage det, som følger af det, og det er jo netop det, der er grundlaget for diskussionen.

Vi går også ind for aftalefrihed, ligesom vi går ind for foreningsfrihed, og aftalefriheden betyder lige præcis, at organisationerne kan aftale f.eks. eksklusivaftaler.

Det betyder, at det i nogle tilfælde får konsekvenser for de folk, der ikke ønsker at være medlem af organisationen, nemlig at de ikke kan få arbejde det pågældende sted. Det er jo en meget væsentlig anderledes ting. Det betyder jo ikke, at de pågældende mister deres organisationsfrihed; det betyder, at de ikke kan få arbejde det pågældende sted, og det er noget helt andet.

Det, forslagsstillerne vil, er at udvide enkeltpersoners ret til at underbyde de arbejdsforhold, som er aftalt for ansatte, der er fagforeningsmedlemmer. Forslaget vil betyde frit spil for løntrykkere og for folk, der vil nasse på de resultater, som medlemmerne af organisationerne har tilkæmpet sig.

Arbejdsmarkedet er jo indrette på den måde, at over for arbejdsgivernes interesser eksisterer den enkeltes frihed kun på grund af det faglige sammenhold gennem de kollektive aftaler. Det er gennem det faglige sammenhold, det sikres, at alle ansatte har samme løn- og arbejdsforhold for samme arbejde, og det er kun gennem fælles optræden, at de ansatte kan opnå ligeværdighed med arbejdsgiverne. Det er fagforeningerne og deres medlemmer, der har tilkæmpet sig de løn- og arbejdsforhold, der gælder det pågældende sted for alle på arbejdspladsen.

Det, som forslagsstillerne ønsker, er at fjerne de kollektive rettigheder med henvisning til de individuelle og undertrykke den kollektive frihed med den individuelle. Det vil vi ikke.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Nu hører vi igen en ordfører snakke om arbejdsmarkedsparters aftalefrihed, og at de skal have ret til at aftale, hvad der nu måtte ligge. Hvis nu en arbejdsgiver og hans lønmodtagere aftaler, at på deres arbejdsplads må der ikke bæres tørklæder, er det så det, man skal acceptere? Det tror jeg ikke Enhedslisten ønsker. Det er jo et problem, hvor man netop har sagt, at dér er aftalefriheden ikke fuldstændig. Det er ikke noget, man skal have ret til at aftale.

Men jeg har stadig væk ikke fået defineret, hvorfor det her spørgsmål er så anderledes end alle de andre, hvor vi har sagt: Dér må man ikke diskriminere. Og jeg håber, at Enhedslistens ordfører har en forklaring på det.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Det, der er tale om, er, at der kun over for den ene part, arbejdsgiveren, er den kollektive fremtræden blandt de ansatte. Så selve forudsætningen for, at der kan eksistere et aftaleforhold, er, at det er et fælles forhold. Og det er lige præcis selve essensen i hele aftalesystemet. Jeg snakke- de i øvrigt ikke om arbejdsmarkedets parter. Jeg snakkede om en kollektiv aftaleret, og det er den, der for mig er en meget, meget vigtig rettig- hed i det faglige system, og jeg talte om den kollektive frihed, som jeg også opfatter som en meget vigtig faktor.

Så har vi her i Folketinget en lang række love, der sætter begrænsninger for, hvordan arbejds- markedet generelt fungerer. Det gælder arbejds- miljøloven f.eks. Det er ikke alt, der er tilladt, og det er slet ikke alt, der er gavnligt, hvis man må citere fra Paulus' første brev til korintherne. Men derudover laver vi en lang række begrænsnin- ger i den måde, hvorpå vi sætter tingene på vo- res arbejdsmarked. Arbejdsmiljøet er den ene af dem, men vi har selvfølgelig også en lang række andre, f.eks. diskriminationsting. Det er noget, vi sætter regler for her i Folketinget.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Ole M. Nielsen som ordfører.

Ole M. Nielsen (KRF):

I forhold til tidligere skal jeg undlade at forlæn- ge debatten.

Jeg synes, at genbrug er godt, og når man kø- ber gode sager, tåler de at blive slidt på. Og her er desværre en god sag, som stadig væk trænger til at blive slidt på: debatten om organisationsfri- hed. Vi synes, at det er uanstændigt, at vi tillad- der eksklusivaftaler i Danmark, og det er jo også helt tydeligt, som også beskrevet på side 4 i be- mærkningerne her, at vi har et problem i forhold til Europarådets Socialpagt, en sag der ikke er afgjort endnu. Vi må se, hvad det ender med.

Men vi synes, det er urimeligt, at man skal stå i en forening, som man ikke har holdninger til- fælles med, for at opretholde sit job, for at have muligheden for at tjene til livets opretholdelse. Det kan vi ikke acceptere, og derfor er vi med- forslagsstillere på det her, som vi tidligere har været.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Kristian Jensen som ordfører for forslagsstil- lerne.

Kristian Jensen (V):

Tak for debatten. Tak for indlæggene. Jeg vil ikke sige, at det ikke har bragt noget nyt med sig. Jeg synes, at det har bragt et par nye vinkler på diskussionen, som vi vil prøve at kigge lidt videre på.

Jeg vil sige til dem, der har sagt, vi har allere- de en foreningsfrihedsløv i Danmark i dag, at den efter vores opfattelse er temmelig indskræn- ket.

Vi synes, at regeringen skulle tage at leve op til de hensigtserklæringer, der er, også selv om vi godt ved, at hensigtserklæringerne ikke er bindende, men ikke desto mindre er de trods alt et signal, som jeg ikke synes at regeringen burde sidde overhørig fremover.

Så har vi hørt en rørende omsorg for arbejds- givernes rettigheder fra hr. Ole Vagn Christen- sen, og det varmer os da, at hr. Ole Vagn Chri- stensen nu er begyndt at interessere sig for dem.

Men det, der er forslagsstillernes intentioner at ramme med det her, er ikke nogle grupper; det er ikke arbejdstagerne, det er ikke arbejds- givnerne. Det er det enkelte individ, det enkelte menneske, der ønsker at træffer sine egne selv- stændige valg.

Og så må jeg sige til hr. Ole Sohn, at jeg er en lille smule skuffet over, at hr. Ole Sohn tilsyneladende havde misforstået lidt af forslaget, men da arbejdsbyrden herinde kan være stor, skal jeg tilgive ham det.

Jeg har endnu ikke blandt dem, der snakker om aftalefriheden på bl.a. arbejdsmarkedet, afta- lefriheden generelt, fået noget godt eksempel på, hvorfor der lige præcis skal være forskel på, om vi lovgiver om den ene form for diskrimina- tion eller lovgiver om diskrimination omkring fagforeningsmedlemskab – nok fordi der ikke er nogen god definition på, hvorfor man har den forskel.

Nu har vi fremsat forslaget, og så har Folke- tinget mulighed for at ændre dansk lovgivning. Jeg ved, at der er en sag på vej ved Den Europæ- iske Menneskerettighedsdomstol, som måske vil ændre dansk lovgivning, forud for at Folketin- get gør det.

Det er blevet sagt fra en enkelts side, at det er en sag, som vi fra den borgerlige side forfølger kraftigere, når vi er i opposition, end når vi er i regering. Nu kan jeg ikke personlig udtale mig om, hvordan vi forfulgte den, da vi var i rege- ring, men jeg kan så sige, at jeg personlig vil for- følge den også på det tidspunkt, hvor Venstre måtte komme i en regering.

Det er sådan, at Venstre er modstander af monopoler, også når fagforeninger har monopoler på noget. Forslagsstillerne har taget udgangspunkt i individet og individets ret til at vælge selv. Vi tror på, at folk godt kan vælge blandt konkurrerende fagforeninger. Vi tror på, at folk har den viden og den forstand og den kløgt, der skal til for at vælge den fagforening, der bedst ud fra deres eget synspunkt varetager deres interesser.

Og den frihed til at vælge selv for det enkelte individ er en frihed, som ligger forslagsstillerne meget på sinde, og derfor er det et forslag, som vil blive taget frem måske ikke nødvendigvis i hver eneste folketingssamling, men det vil blive taget frem atter og atter, indtil vi får gennemført det mål, som er forslagsstillernes, nemlig at vi får den frihed på arbejdsmarkedet, der sætter individets rettigheder over andres ret til at bestemme over den enkelte.

Så jeg vil gerne sige tak for alle de positive udsagn, der har været. Tak for støtten. Og så håber vi, at det på et tidspunkt også bliver vedtaget og gennemført, så vi kan bringe glæde til de over 200.000 medarbejdere, der i dag må leve med en eksklusivaftale på deres område.

Jeg kan sige til dem, der har sagt, at systemet fungerer godt nok, som det er i dag, og at man jo ved, hvad man går ind til: Det er jo sådan i dag, at hvis man går ind og bliver ansat et sted og bliver uenig med sin fagforening, bliver sur over de beslutninger, de træffer, de prioriteter, de har i overenskomstforhandlinger m.v., ja, hvis man er ansat på en arbejdsplads, hvor der er en eksklusivaftale, så har man endda ikke retten til at melde sig ud af fagforeningen. Hvis man bliver uenig med den fagforening, man er ansat under, ja så er konsekvensen, at man er nødt til at skifte arbejdssted, hvis man ønsker at melde sig ud af den fagforening. Og det synes vi faktisk er en knægtelse af den private frihed, som vi ønsker at rette op på.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Når jeg har bedt om en kort bemærkning, er det, fordi det lød, som om det var en myte nu, at vi havde omsorg over for arbejdsgiverne. Det har vi altid haft i Socialdemokratiet. Det har vi haft både over for arbejdstagerne og over for arbejdsgiverne, og det har vi ikke mindst haft i kraft af, at vi sådan set har respekteret, at de har en model, hvor det er deres opgave at sørge for, at de også er konkurrencedygtige, at de er i stand til

at sørge for, at der kan ske en udvikling i det danske samfund, at der kan være aftaler.

Og derfor er vi også tilhængere af eksklusivaftaler. Vi er tilhængere af eksklusivaftaler, for de eneste, de rammer, er de uorganiserede arbejdsgivere, som ikke vil leve op til de forhold, som de andre har aftalt at de lever op til. Nej, de vil hellere undergrave og dermed stjæle markeder fra dem. Er det det, man forstår ved frihed?

Jeg forstår det i hvert fald ikke som frihed, at man undergraver alle andres muligheder for at kunne eksistere.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (FP):

Hvis den socialdemokratiske omsorg for arbejdsgiverne er det, der kom til udtryk i den nuværende regerings stigende beskatning af erhvervslivet, tror jeg, at erhvervslivet gerne vil være Socialdemokratiets omsorg foruden.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg forstår godt, at når man går tom for argumenter om den sag, man snakker om, er det sjovere at snakke om noget andet. Det her får vi god lejlighed til at drøfte igennem ved de kommende debatter, der bliver i Folketinget om det, der er sket omkring den finanslov, der nu er indgået, som vi kan forstå at hr. Kristian Jensen nu også gerne vil dreje ind i denne her debat.

Til hr. Kristian Jensen vil jeg gerne sige: Det overordnede syn er, at det danske samfund hviler på to piller. Den ene er et aftaleforhold, og den anden er lovgivningen. Og det, der er spørgsmålet, er: Hvad ønsker man at undergrave begge dele med?

Og det, jeg har forstået hr. Kristian Jensen ønsker at undergrave, er, at han ønsker at undergrave mulighederne for, at der kan være et stabilt arbejdsmarked ved at kæmpe for, at de uorganiserede skal have lov til at undergrave dette arbejdsmarked, og at man ikke skal have nogle værnemidler, som man kan sætte op herimod.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg tror, at enhver vil løbe tør for argumenter for at overbevise hr. Ole Vagn Christensen om, at man skal kæmpe for den personlige frihed, retten til at vælge selv. At man skal kæmpe for, at man har tillid til, at folk kan vælge, hvilken fagforening de ønsker at være med i. At man har muligheden for frit som lønmodtager at vælge

at være medlem af en fagforening, som man lyst til, eller vælge at stå udenfor. Jeg tror, enhver vil løbe tør for argumenter for at overbevise hr. Ole Vagn Christensen om det.

Men det er mit og Venstres håb og vores holdning, at det nok skal lykkes os at få overbevist en større del af befolkningen om det, sådan at når vi efter et valg diskuterer denne her sag igen, vil der være et flertal i Folketingssalen for at gennemføre den.

Men jeg skal gerne, også hvis hr. Ole Vagn Christensen ønsker at deltage i debatten ved senere lejligheder, fremføre de kendte og nye argumenter, for vi har i Venstre masser af argumenter for at prioritere det enkelte individs rettigheder og valgmuligheder højere end systemernes.

Og det er ikke et spørgsmål om at undergrave. Det er et spørgsmål om at give frihedsrettigheder til det enkelte individ, hvilket er udgangspunktet i Venstres politik.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har forstået, at det, der er Venstres opfattelse, er, at det, man forstår ved frihed, er friheden til, at de uorganiserede kan undergrave stabiliteten på det her arbejdsmarked, og at det er det, man ønsker at kæmpe for, og at det er det, man ønsker at ville forfægte.

Jeg vil bare sige, hvis man tror, at man kan bilde befolkningen det ind, at det kunne man ikke før det 19. århundrede, og det kan man heller ikke her i begyndelsen af det 21. århundrede. Så lad være med at gå rundt med den drøm. Befolkningen kan godt gennemskue, hvad det er, der bliver sagt her, at man skal ud og begynde at argumentere for, at de uorganiserede er dem, det hele drejer sig om, nemlig de uorganiserede arbejdsgivere, som kan gå ind og undergrave hele arbejdsmarkedet.

Den er der da ingen der tror på. Der vil da blive kamp og virkelig kamp, hvis det var sådan, at hr. Kristian Jensen fik lejlighed til at gennemføre sine synspunkter. Men det gør han heller ikke. Han skal lade være med at gå i den tro, at det skulle kunne lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Jeg forstår udmærket godt, at hr. Ole Vagn Christensen meget ofte omtaler 1899 og det 19. århundrede, for det er dér, hr. Ole Vagn Christensens tankegang tager sit udspring.

Det er sådan, at i det 21. århundrede er det et individuelt samfund, et samfund, hvor man sætter pris på, at det enkelte menneske har rettigheden til at vælge og rettigheden til at vælge selv. Og den rettighed kan man sagtens give mennesker, uden at de træffer valg, der omstyrter samfundet. Man kan sagtens give folk nogle valgmuligheder for at træffe et frit og ukontrolleret valg, for vi har tilliden til, at de mennesker træffer de rigtige valg. Vi har tillid til, at der er fornuft nok blandt ganske almindelige danske lønmodtagere til at vælge det, der er i deres bedste interesse, og ikke at det er en lovgivning, som vi herinde fra Folketinget skal sidde og trække ned over dem og dominere med hensyn til, hvad vi tror er bedst for folk.

Tillid til den enkelte, tro på, at den enkelte har muligheder og evner til at vælge selv, det er forskellen på den regering, der sidder nu, og den regering, der forhåbentlig kommer til at sidde efter næste valg.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 10. november 2000, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er oplået i salen.

Mødet hævet kl. 18.05